



ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, október 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesércikk: Harminchat városi képviselő. Vilmos császár és a birodalmi fővárosa. A hadsereg újjászervezése. Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf. Választások után. Szecesszió a törvénysségen. Lónyay Elemér gróf és a trónörökös árvája. A törvényhatóság felújítása. Öngyilkos osztálytanácsos. Erzsike. Horváth Boldizsár szobra. A Polgári Takarékpénztár reaktíválása. Erzsike főhercegnő - menyasszony. A rendőrtisztviselők külön díja. Elszakított négy millió. Bünygyi tisztelgés. A választás betegé. Tárca: Kiss Ernő imakönyve. Irta: Kara Gy. Regény-Csarnok: A karvalyek vára. Irta: Theuriot André.**

Harminchat városi képviselő.

Arad, október 12.

A magyar országgyűlés megalakulása után, a jövő hó közepén, a mi külön kis helyiparlamentünk is átmeny a képviselőválasztás izgalmain. Harminchat városi képviselő teszi le mandátumát a nép kezébe, hogy kérdést intézzen a választóközönséghez:

— Kellek-e megint?

Vagy, hogy adjon egy jó tanácsot neki:

— Válassz különbet helyettem!

És hiven a régi korhadt tradícióhoz, összeülnek újra a pártok korifeusai, megvitatni napokig tartó tanácskozások között, hogy kinek a neve vétessék fel a hivatalos cédulára és ki maradjon le onnét, mert nagy hiba lenne, ha egy megfontolatlan jelölés miatt hiba esnék — a pártterdeken.

Nem a város érdeke a fő, hanem a párté. Nem olyan emberek kerülnek a listára, kik fölmerülő esetekben kellő szakértelemmel, megfelelő tudással szólhatnak hozzá a közérdek aktuális kérdéseire, hanem a legtöbb esetben öblös hangú, nagyképi kortesalakok, kik ugyan elől viszik a szót a külvárosi korcsmák borigzős, poshadt levegőjében, de a város háza komoly tanácskozási termében örökké idegenek maradnak, mint ahogy elpusztul a hal, ha kifogják a piszkos habok közül, és nehéz, puha szőnyegre teszik. Szó sincs róla, szolgálatot tesznek a közügynek azok is, kik a csapszékek asztalainál tudják jó irányba vezetni a népet, de rendeltetésük rögtön véget ér, mihelyt elfordulnak a néptől s ott vadásznak a szerencse után, ahol megszűnik az ujjongó utca, s a munka finomra gyalult parkettje kezdődik.

A szabadelvű-párt és a függetlenségi-párt helyi vezető férfiaihoz az irányban

van tehát mindenekelőtt egy szavunk, hogy a közelgő városi képviselőválasztások alkalmára tegyék félre a pártszempon-tokat és szakítva az apáikról maradt fél-szeg örökséggel, helyezték előtérbe ez egyszer a pártok felett a város érdekeit.

Arad liberális város. Arad demokrata város. A lakosság nem hódol retrográd irányzatu politikai eszméknek, nincs néppárti-, nincs agrár-csoport, sőt a város képviselőtestületében a nemzetiségi kérdés sem került felszínre mindeddig.

A mi közönségünket vagy a szabadelvűpárthoz, vagy a függetlenségi Kossuthpárthoz vonzza politikai érzülete. Ennek a két pártnak pedig semmi oka magasra emelni a közöttük levő válaszfalat, mikor mindketten úgy érezzük, hogy Magyarországon a legközelebbi politikai fuzió különben is a szabadelvű-párt és a Kossuthpárt között megy végbe. Legyen csak készen az önálló vámtérület nagy műve, azonnal rohamlépésben fog közeledni egymáshoz a szabad eszméket szolgáló, a társadalmi és politikai haladást fejleszteni törekvő két párt.

Mire való tehát itt Aradon pártharcot folytatni a városházán? Minek minduntalan előretolni azokat az apró ellentéteket, melyek e város szabadérezelmű, társadalmi és felekezeti villongásoktól ment közönségét elválasztják egymástól? És fő-

TÁRCA.

Kiss Ernő imakönyve.

(Utazás egy ereklye körül.)

Irta: Kara Győző.

A Kölcsey-Egyesület 15-én tartott választmányi ülésén az egyesület titkára egy imád-ságos könyvet mutatott be, melyet a baranya-megyei Német-Bolyban ez év folyamán elhalá-lozott Schippert János postamester, Kiss Ernőnek volt segédtisztjének örökösül küldtek be az Ereklyemuzeumnak, mint Kiss Ernő vértanu imakönyvének megőrzésére legmél-több helyének. A választmány örömmel vette az ajándékot s e tényrt regisztrálták a másnap megjelent aradi s ezeket követve egyes fővá-si lapok.

Az Ereklye muzeum vezetői joggal tarthat-nak igényt a nemzet hálás elismerésére; ön-zetion hazafiassággal, fáradságot nem ismerő buzgalommal és sokszor saját részükről hozott anyagi áldozatok árán évek hosszú során át összegyűjtötték mindazon emléktárgyakat, melyek késő századok fiainak hivatják tanúságot tenni a nagy szabadságharc dicsőséges és gyá-szos napjairól.

Ügybuzgalmában azonban a vezetőség nem egyszer szem elől tévesztette a latin költő

mondásának arany igazságát: „Est modus in rebus, sunt certi denique fines“ s oly erek-lyék kerültek a gyűjteménybe, — melyek ugyancsak Horáciust juttatják eszembe: „Spec-tatum admisi rissum teneatis amici?“

Meggondolták-e a vezetők, hogy a kritika nélkül való gyűjtés a kegyeletteljes ügy ko-molyságát kockáztatja, meggondolták-e, hogy csak egyetlenegy oda nem való tárgy az egész gyűjtemény tekintélyét leronthatja s maholnap olybá tüntetheti föl ezen sok tekintetben érté-kes gyűjteményt, mint ama anthropologiai mu-zeumot, melyben Galilái két koponyáját, a gyermekkorabelit és a férfikorabelit muto-gatják.

Ha valaminek, úgy ereklyének gyűjtésében a legnagyobb óvatossággal kell eljárni, mert hamis ereklyét talán többet gyártanak, mint ha-mis pénzt.

Kiss Ernő imakönyve elfogadásánál a Kölc-sey-Egyesület választmánya nézetem szerint a szükséges óvatosságról megfelejtkezett, a fel-ajánlott imakönyvet minden kritika nélkül mint Kiss Ernő ereklyéjét elfogadta s ez kész-tet engem e sorok megírására

Az örökhagyó Schippert János örököse ér-tesítése szerint atyjuk ez imakönyvet magától Kiss Ernő tábornoktól kapta, azon megbizatas-sal, hogy juttassa azt a tábornok özvegyének, illetőleg — az átadás alkalmával még — fele-ségének kezeihez. Am az ügyek úgy fordultak,

hogy a tábornok vértanui halált halt, segéd-tisztjének nem nyílt alkalma az özvegygyel ta-lálkozhatni s így a könyvet halála napjáig ma-gánál tartotta. Szent ereklyének hagyta fiaira s ezek közös családi elhatározással hazafiai érzü-lettől indítva, teljesen díjtalanul átengedték a Kölcsey-Egyesületnek.

A könyv iránt érdeklődvén, megtekintet-tem s alapos megvizsgálás után az első ér-tesülés után bennem s másokban támadt kétely most már meggyőződésemmé vált, — hogy az egyesület erős misztifikációval áll itten szemben.

Maga a könyv, kis nyolcadrét, címlapja hiányzik, bőrkötéssel van ellátva, melynek elő-lapján egy megfakult rézköreszt s ettől két oldalt ugyancsak ilyen rézből a két betű K. B. látható. A könyv végéhez két lap van ragaszt-va, tele írva családja-jegyzésekkel, melyek a könyvet állítólag még értékesebbé teszik, mert a vértanu nejtől származnak, csak hogy ellen-kezőleg éppen a misztifikáció egyik leghatható-sabb bizonyítékát képezik.

Szóserint közlöm e feljegyzéseket. A két beragasztott lapon a következők olvas-hatok:

„1826. esztendő szeptember 10-én férjhez mentem Vargha János után, születtem 1810. december 23-án.

1827. július 9-én szül. János fiam Kotso-bán ki is mindjárt meghalt.

leg minek bevinni a pártusát abba a testületbe, melynek sem ideje, sem hivatala a politikával, a nagy gyermekek játkészerével foglalkozni, mikor legközvetlenebb intézője városunk jó és balsorsának?

A város képviselőtestületének szakemberekre van szüksége. Olyanokra, kik nemcsak az ülésteremben hallatják ékes szólamaikat, hanem dolgozni is tudnak a szakbizottságokban.

Olyanokra, kik nem csupán képviselői rendeltetésüknél, de képzettségüknél fogva is megbízható, nem pedig akadémikus ellenőrei a város ügyeit vezető tisztviselői karnak. Olyanokra, kik elejét tudnák venni például az olyanfajta gazdálkodási rendszernek, mely a város közvilágítása körül mutatkozik. Mert — és ezt csak kitérőleg hozzuk fel — mi indokolja azt, hogy két évvel ezelőtt még 33.000 koronát világítottak el Aradon, míg a jövő évre ugyanaz 44.000 koronában van előirányozva?

De hát nem példálózni akarunk itt, nem is szemrehányásokkal illetni önmagunkat a megtörténekekért, csupán álláspontunkat kívántuk támogatni, hogy a városi képviselőtestület összeállításánál semmi helye a pártpolitikának.

A most közelgő választásokat csak egy dolog tudná még a pártoskodásnál is jobban meghamisítani: Az, ha a reorganizáció a polgármesterválasztás jegyében folya le.

Valóságos csapásnak tekintenők e városra nézve, és választóközönségünk érettségében vetett hitünket alapjában meg tudná ingatni az a szinte elképzelhetetlen körülmény, hogy a képviselőtestületbe nem odavaló, rátermett férfiakat, hanem egyik, vagy másik polgármester-aspiráns részére voksokat küldene be a város közönsége. Bár hire jár, mi mégis megvagyunk győződve, hogy a népakarat illetően meghamisítása keresztülvihetetlen Aradon.

A pártok vezetőembereire komoly feladatok várnak a közel jövőben. Az ő bölcs előrelátásukon mulik megakadályozni a képviselőtestületi választásoknak pártharcokká való kiélesedését. Az ő higgadságukat, a vezetésre való komoly rátermettségüket

nagymértékben dokumentálná a választási mozgalmaknak ilyen veszedelmes irányból való elterelése.

Szükségesnek tartjuk ennél fogva, hogy a két párt vezérférfiai közös értekezletre gyűljenek egybe, ahol a kandidálást nem a pártok szeszélye, hanem a város igazi érdeke szerint eszközöljék.

Mi a magunk részéről a legmesszebb menő politikai türelmességet fogjuk gyakorolni. Bennünket a minap lefolyt országgyűlési képviselőválasztások körül is az a szempont vezérelt, hogy semmi szükség szappanbuborékok miatt hajbakapni egymással, főleg olyan alkalmából, mikor a közügyek sátra körül csoportosulva a közjót kívánjuk szolgálni valamennyien. Mert háborút csinálni könnyű, de békét kötni nehéz.

Városunk érdeke pedig azt kívánja, hogy ne háboru legyen közöttünk, hanem béke.

**

Vilmos császár

és a birodalmi fővárosa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 12.

Az az érdeklődés, melylyel nálunk a német császár és Berlin város képviselete közt egy idő óta létező ellentétet kísérik, semmi esetre sem érdemleges; a második polgármesterré megválasztott Kaufmann volt városi tanácsost, kinek megválasztását a császár nem volt hajlandó jóváhagyni, nagyon kevésbé ismerjük, és a villamos vasutnak a „Linden” fellett való átvitele, valamint a „Märehen brunnen”-nek Friedrichshainban való felállítására kérdésében sincs módunkban találni itéletet mondani. Ezenfelül mind a három ügy oly tisztán belső természetű, hogy alig tűnnek fel illőnek, ha nem németek állást akarnának velük szemben foglalni. Ámde az eset maga, hogy a korona és a birodalmi fő- és székvéros képviselete közt oly éles ellentét képződhetett és a német császár személye, ki nálunk oly nagy, a legőszintébb rokonszenvvel párosult bámulat tárgya, lehetetlenné teszi, hogy e viszállyal

szemben közönyösek maradjunk, vagy közönyt tessünk.

Ami Kaufmann polgármesterré választásának meg nem erősítését illeti, van rá hasonló eset, mely sokkal közelebb esik hozzánk, mint a berlini. Bécs városának tetszett néhány év előtt Lueger urat polgármesterré választani, kit joggal tartottak az antisemitizmus és a magyar gyűlölet megtestesülésének. A király mint osztrák császár megtagadta a választás megerősítését. De mikor a bécsiek ragaszkodtak „schöner Karl”-jukhoz, az osztrák kormány elhatározta, hogy tárgyalásokba bocsátkozik Lueger demagog kihágásai ellen holmi biztosítékok szerzése végett, mire megtörtént a megerősítés a korona részéről.

Ezen mi magyarok, mint könnyen érthető, nem nagyon örvendtünk, de napirendre térünk a tény fölött és csak arra szoritkoztunk, hogy Bécs közönségéhez való különben is laza viszonyunkat még inkább meglazítsuk. Nem sokat veszítettünk a megerősítéssel. Bécs nem sokat nyert vele. Sőt inkább úgy látszik, hogy Lueger ur uralkodása meglehetősen sokba kerül Bécs városának. A hasonlat persze nem tökéletes, mert az egyik esetben a második választás után megtörtént a megerősítés, a másik esetben elmaradt, de a körülmények sem egészen ugyanazok.

Ennél a személykérdésből eredő összeütközésnél sokkal érdekesebb a másik két ügyre vonatkozó ellentét, és itt az a nagyon élénk érzésünk van, hogy a német császárnak minden tekintetben igaza van. Mindenki tudja, hogy a mesésen fejlődő Berlinben a művészeti érzés még nem hatolt be minden körbe. Ebben a hatalmas felfelé törekvő városban főképpen a gyakorlatiasságra dolgoznak, és a monumentális alkotás benyomását főmódség, a szépét dísz-cikornyák által vélik előidézni. Csak természetes tehát, ha oly sokoldaluan és finomérzésűen képzett uralkodó, ki oly gazdag a saját eszméiben, hatalmi szavával érvényt akar szerezni az esztétikának, mely iránt nem általános az érzék.

A Wekerle-kabinet idejében fővárosunk hatósága megengedte a villamos vasut átvezetését az Andrássy-ut városligeti végén, Hieronymi akkori belügyminiszter azonban közbiztonsági okokból megtagadta a jóváhagyást. Nálunk akkor

1828. május 7-én szül. Zsigmond Ferenc fiam Aradon, Kereszt attyja ifj. Langó Ferenc.

1830. február 5-én szül. Nándor Antal fiam Kotsobán, kereszteltetett Butyinban, keresztattya Zachariás Antal.

1831. november 22-én szül. István fiam Kotsobán, kereszteltetett Butyinban, keresztattya Kotni-István.

1834. január 30-án szül. Geisa fiam Kotsobán, kereszteltetett Butyinban, keresztattya Zachariás Antal.

1836. február 12-én szül. Béla Zsigmond fiam Kotsobán, keresztattya Trummer Zsigmond.

1838. április 13-án szül. Ferencz Gyula fiam Aradon, keresztattya Zachariás Ferencz.

1839. október 31-én született Károly Ferenc fiam Aradon, keresztattya Brűnek Károly.

1842. április 5-én szül. Emilia Lujza Mária leányom Dombegyházán, kereszteltetett Battonyán, keresztanyja F. Balta Emánuelné asszony.

1845. január 3-án született Gáspár István és Menyhárd Emánuel kettősek Battonyán, kereszteltettek Battonyán, keresztattyük Balta Emánuel.

1846. szeptember 27-én szül. Etelka Te-

rezia leányom Battonyán, keresztanyja ifj. Sankáné asszonyság.

1838. december 3-án meghalt István fiam Kotsobán.

1839. augusztus 4-én meghalt Ferenc fiam Aradon.

1845. január 7-én meghalt Gáspár fiam, 8-án Menyhárd fiam mult ki Buttyinban.

1848. december 17-én meghalt Zsigmond.

Ezen feljegyzésekből kitűnik, hogy a könyv Vargha Jánosné imakönyve volt s az ő birtokában volt még 1848. december 17-én, a mikor Zsigmond fia halálát jegyzi fel benne.

Ki volt Vargha Jánosné? Erről az aradi plébánia anyakönyvei nyújtanak felvilágosítást, a hol a házassulókról felvett kimutatások közt 1826. szeptember 10-én a következőket találom feljegyezve: „D. Joannes Varga nob. possessionatus in ctt. Csanadiensis 25 annor r. k., domicella Adolina Szuló de Ivanets, Cttus Torontaliensis is Csokae nata 16 annor, locus mansionis: Ctt Aradiensis in possessione Catsabó; — Testium status et conditio: dom. Andreas Mandik direktor r. gymnas.; dom. Franciscus Langó fiskalis dominialis; officians: P. Dominicus Graa c. Germanicus.”

Ezek szerint Vargha Jánosné senki más, mint Szüllő v. Szuló v. Szülő Adelina, amint azt ugyancsak az aradi plébániában a megkereszteltékről vezetett könyvek igazolják, ahol

1828. május 7-én Vargha Zsigmond Ferenc, 1838. április 14-én Vargha Ferenc Gyula és 1839. november 3-án Vargha Károly Imre születése, illetőleg megkeresztelése van feljegyezve, minden tekintetben egybehangzólag az imakönybe bejegyzett adatokkal.

Mindez adatok 1848. december 17-ike előtt kerültek az imakönyvbe, mely e napig Kiss Ernő birtokába nem lehetett, mert ugyan ki hinné el azt, hogy az oly bőtermésű Vargha Jánosné más imakönyvében jegyzi fel családjára nézve e fontos adatokat. 1848. augusztus 18-án innen sem juthattak ez adatok a könyvbe, mert azóta Schippert János ki nem adta a könyvet kezéből.

Hogy miként jutott e könyv az idéztem két dátum közötti időben Kis Ernő, majd Schippert János birtokába, az rejtély s fokozza e rejtély megfajthetlenségét az, hogy ez idő alatt tudvalevőleg Vendrei (Aschermann) Ferenc, nem pedig Schippert János volt Kiss Ernő segéd-tisztje!

Am Schippert János 1848-ban honvéd volt, talán vére ontásával is szolgálta hazáját, férfisan teljesítette honfiai legszentebb kötelességét s nekem törpe epigonnak nincs jogom szava őszinteségében és igazságában kételkedni. Csak-hogy Schippert János meséje maga jogosít fel engem arra, amit én magam nem mertem volna megtenni. Mert Schippert János azt állította, hogy e könyvet azért kapta Kiss Ernőtől, hogy

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

nem emelkedett egyetlen komoly ellenmondás sem a miniszter elhatározása ellen, mert éreztük, hogy a szándék jó. Kevésbé méltányosak lennének a berliniek genialis császáruk iránt, mint egy miniszter iránt voltunk mi. Nem tartjuk valószínűnek, sőt azt hisszük, utat fog törni az az elismerés, hogy nagy szerencse Berlinre, hogy a császár oly élénk érdeklődést tanúsít ügyei iránt és szeretettel fordítja feléje mélységes műérzkét.

Az ellentétek kiegyenlítésének reménye annál jogosultabb, minthogy Vilmos császár maga ragadta meg a kezdeményezést, a menyinyiben Kirschner főpolgármestert és Hoffmann építészeti tanácsost kihallgatásra magához hívatta, hogy maga is nyilatkozzék, de székvarosa szavát is hallja. A kihallgatás eredménye még nem végleges ugyan, de ennek dacára megnyugtató, minthogy a császár azt a szándékát nyilvánította, hogy Kaufmann ügyét újból megvizsgálja.

Személykérdések tudvalevőleg mindig rossz vért szülnek. Ha most, mint várni lehet, a személykérdés megnyugtató megoldást nyer, a dologi differenciákat annál könnyebb lesz áthidalni, minthogy maga a császár kezdett hozzá az aranyhid építéséhez és a városi képviselő bizonyára kész lesz az egyetértést a császárral mihamarabb helyreállítani, mert mi sem árt annyira egy fejlődésben levő város érdekeinek, mint „kérdések” és „ellentétek” olytonos felerősítése. Hosszu időn át tapasztalhattuk ezt mi is, és ama tapasztalatok, melyeket Budapest székes főváros képviselője szerzett, okozák, hogy nálunk minden ugynevezett „kérdést” messziről kikerülnek.

TÁVIRATOK.

Határsértés.

Konstantinápoly, okt. 12. A porta Bakic montenegrói követnél panaszt tett a miatt, hogy a montenegróiak ok nélkül megsértették a határt és megtámadták Novsilo községet és követelik a szükséges intézkedések megtételét arra nézve, hogy a további határsértéseknek elejét vegyék.

juttassa azt az átadó feleségéhez! Legalább így mondják ezt Schippert János fiai. Nos ezt én már nem hiszem el, bár mennyire tiszteltem és becsültem Schippert Jánosban az 1848-iki honvédet. Es tudják-e Schippert János fiai, hogy én miért nem hiszem ezt el sem nekik, sem apjuknak? Egyszerűen azért, mert Kiss Ernőnek soha nem is volt — felesége.

A megvilágítandó ügy érdeke megköveteli, hogy egyrészt a vértanu iránti őszinte kegyelet, másrészt a hozzátartozói iránti nagybarátságos tisztelet teljes kifejezése mellett a vértanunak különben talán nem is a nyilvánosságra tartozó családi viszonyait megvilágítsam. És midőn ezt teszem hogy kijelentem, adataimat egyrészt a család egyes tagjaitól, másrészt a család minden viszonyait alaposan ismerő, magának a vértanunak személyes ismerősétől, vértanutársának, Nagy Sándor Jozsefnek unokaöccsétől, Wimmer József, temesvári nyugalmazott pénzügyi titkár urtól kaptam.

Előeméri és ittebei Kiss Ernő mint aglegény fejezte be dicsőségteljes életét. Ezek hosszú során át szerelmi viszonyt folytatott egy nővel, kinek neve itt mellékes, de akiről egész határozottan állíthatjuk, hogy nem azonos Vargha Jánosné, született Szülő Adolinával, aki mint hű hitestárs 12 gyermeket szült férjének s a ki 1848. december 17-én még feljegyezi Zsigmond nevű gyermeke halálát, holott Kiss Ernő szerelmének birtokosa jóval 1848. előtt

Angolok és irek.

London okt. 12. Sir Edvard Gray Newcastle on Aynében beszédet tartott, a melyben helyeselte Asquithnek ama újabb kijelentését, hogy szükséges, hogy a liberális pártnak az ir párttól függetlennek kell lennie és kijelentette, hogy ez idő szerint lehetetlen, hogy egy liberális kormány teljesítse azokat a feltételeket, a melyektől az irek támogatásukat függővé teszik. Egyébiránt a kormány a legközelebbi években kényes és inperialisztikus kérdésekkel van elfoglalva. Nem szivesen látná, hogy a kormány a nyolc ir nemzetiségitől függjön, a kik a brit érdekekkel szemben ellenséges érületet tanúsítottak.

Kitchener működik.

London, okt. 12. A Reuter-ügynökség jelenti Middelburgból tegnapi kelettel: Lotter burvezetőt halálra ítélték. Kitchener lord megerősítette az ítéletet. Öt más embert, a kik szintén Lotter kommandójához tartoztak, szintén halálra ítélték, de a halálos ítéletet élethosszinglani fegyházbüntetésre változtatták át.

A hadsereg ujjaszerzése.

(Kilencvenezer katonával több.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 12.

A magyar lapoknak az a híre, mely a hadsereg reformtervezetének végleges formáját és részleteit közölte, méltó feltűnést keltett mindenfelé. Régóta kísértett már ez a reform és szükségességével tisztában volt a közvélemény, csak arra nem volt elkészülve, hogy az a hadsereg létszámának ilyen jelentékeny megszaporításával fog járni.

A zászlóaljak létszámának egyenként 136 fővel való megnövelése már magában 55—60,000-nyi többletet jelent. Hát még ha hozzáveszszük azt a szaporítást, amelyet az ezredek, dandárok, hadosztály- és hadtestkeretek megszaporítása tesz szükségessé. Lesz ugyanis a reform szerint 34 új ezred, 22 új dandár, 11 új hadosztály, 6 új hadtest, amelyek mindegyikénél új törzset, illetőleg törzskart kell szervezni. Azonkívül mindegyik sztratégiai egységhez, tehát a 11 hadosztályhoz és a 6 hadtesthez megfelelő lovas-

elhalálozott, miután két leánygyermeknek adott volt életet.

Kiss Ernő anyjuk halála után e két leánygyermeket magáénak elismerte, adoptálta, felneveltette s férjhez adta. Az egyik Dániel János nagyszentmiklósi ügyvéd, a másik, Bobor pozsonyi földbirtokos neje lett. Mindkét új utódai még élnek. Dániel Jánosnak két gyermeke maradt: Dániel Ernő és Béla. Ez utóbbi korán halt el, neje nemsokára férje halála után öngyilkos lett. E házasságból két gyermek maradt, t. i.: Elemér jelenlegi birtokosa és Tomka Emil műszaki tanácsos hites neje.

Ezek Kiss Ernő leszármazottjai; ezek s az erdélyi Issekutz-ék, mint oldalrokonok, összesen kilencen örökölték nagyterjedelmű birtokainak azon negyedrészt, melyet az alkotmányos idők beálltával a magyar kormány és Dániel Pál léci nagybirtokos és országgyűlési képviselő közbenjárásával a kivégzés után lefoglalt s „Fiskalitásgut”-tá nyilvánított Kiss-féle birtokokból vissza lehetett szerezni.

Ezek az adatok is Schippert János állítólagos megbízatása ellen szólnak. S előttem nemcsak az imakönyv egész története, hanem magának Schippert Jánosnak alakja is gyanus. Kiss Ernő segédtszójának ugyanis mindenestre honvédtisztnak kellett lennie. Előttem fekszik Virányi (Virnau) Vilmos műve, „Honvédtiszt köszoru az 1848—9. évből.” E munkában az

ságot, tüzérseget, műszaki és egyéb segédcsapatokat kell szervezni, úgy hogy a reformtervezet szerint a hadsereg létszámát legalább 80—90,000 emberrel kellene megnövelni.

Ez a reform tehát már nem pusztán belső szervezeti reform, mely az 1867. XII. törvény cikk szerint a felségjogok közé tartozik, hanem olyan kibővítése a katonai szervezetnek, amely a nemzet, illetőleg a parlament budget- és ujoncmegajánlási jogát a legnagyobb mértékben érinti. Hogy a reformtervezet azonnal napirendre kerül-e, vagy mint a Reichswehr, az osztrák katonai körök organuma mondja, csak az új ágyuk kérdésének megoldása után, az mellékes. A terv megvan, azt a Reichswehr sem tagadja, tehát szembe kell vele néznünk, s ügyelnünk, hogy a magyar érdeket minden irányban: közjogi, katonai és ujoncozási téren is kár ne érje.

Pedig ilyesmitől kell tartani. A Reichswehr ugyanis a hirrel szemben állást foglal, de nem megfácolja, hanem hogy belőle azt, ami alkotmányos és törvényes elem, kigyomlálja. Ezt mondja a bécsi katonai lap:

— A parlamenteknek ezzel a reformmal abszolút semmi dolguk, hanem a delegációknak. És ezeknek is csak annyiban, amennyiben a reformhoz szükséges anyagi eszközök megszavazásáról van szó.

Hát pedig éppen azért, mert a reform létszámszaporítással és roppant költségtöbblettel jár, a parlamenteknek igenis erős szavuk van a tervezethez. Sőt úgy áll a dolog, hogy a véderőről szóló törvény lényeges módosítása nélkül szó sem lehet arról a reformról, vagy létszámszaporítással járó részeiről. A véderőtörvény, melyet tíz évre hoztak, tudvalevően két ízben való ideiglenes meghosszabbítás által még most is érvényben van s az új parlament feladata lesz a véderőtörvényt vagy régi alakjában megújítani, vagy módosítani, megváltoztatni. Ez a még most is érvényben levő törvény pedig ezt rendel:

„A közös hadsereg és a hadtengerészet fentartására szükséges évi ujoncjutalék, a 1867-ik évi törvényben foglalt alkotmányos jogok alapján és azok fentartása mellett, 103, ezer 100 főben állapítatik meg és ezen jutalék a magyar korona országai közt egyfelől, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és or-

1848—9 évi „Közlöny” és „Komáromi Hirlap” című hivatalos kormány hirlapok alapján ki vannak mutatva a szabadságharc összes tisztjei a hivatalos kinövés lapszámának megjelenésével továbbá mindazon honvédtisztek nevei, a kik a szerző hirlapi felszólítása után tiszti fokozatjukat hiteles okirattal igazolták. Megtaláltam benne Aschermann Ferenc nevet, a kiről említés van a Közlöny 1848. évfolyamának 143. és 1849. évfolyamának 6. 116. és 154. számaiban; de hiába kerestem benne Schippert János nevet.

Ezek után erős meggyőződés, hogy Schippert János ajándékának nincs helye az Erekllye muzeumban s első sorban nincs helye Kiss Ernő ereklyéi közt. Nincs helye neki ott mindaddig, míg fiai elő nem tudnak állni nyomósabb érvekkel, döntőbb bizonyítékokkal, mint előadott meséjük.

Es ha ez imakönyv mégis oda kerülne, annak a veszélynek teszik ki magukat Schippert János fiai, hogy egy nálamnál rigedebb bíró, a kérhetetlen és kiménetlen kritika fogja őket itélőszéke elé idézni s mint „Bölcs Náthán” bírója a három gyűrű történetében azt fogja tőlük követelni, hogy a rejtély megfejthetése céljából nyomban kerítsék elő a meghalt atyjukat, hadd tegyen az vallomást, mert amíg ezt nem teszik, addig ők nem egyebek, mint „betrogene Betrüger.”

Aki az „Aradi Közlöny” részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

A kir. tábla ítélőtanácsa hosszú tanácskozás után, mely közel másfél órát vett igénybe, azt az ítéletet hozta, hogy miután a védő az első bíróságnál megjelent, minthogy továbbá a védő meggyőződését korlát nélkül szabadon nyilváníthatja, a vádlott védelem nélkül maradt-nak nem tekinthető. Mindazonáltal tekintettel a körülményekre, a királyi törvényszék által két és fél évi fegyházban megállapított büntetést a kir. tábla két évre *leszállította* s a büntetésből négy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek számított be.

Adorján Emil dr. a kir. kuriához semmi-ségi panaszt jelentett be. Így tehát legközelebb az ország első bírósága fog dönteni ebben az érdekes jogászai vitában.

Lónyay Elemér gróf és a trónörökös árvája.

(Stefánia válik?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 12.

Azt a szenzációs hirt, hogy Lónyay Elemér gróf válni készül a feleségétől, Stefánia kir. hercegnőtől, a mai nap folyamán sem meg nem erősítették, sem meg nem cáfolták. Mindössze azt írja egyik-másik fővárosi lap, hogy beavatott helyeken semmit sem tudnak a válásról, sőt azt tudják, hogy Lónyay gróf és a felesége zavartalan boldogságban igen jól élnek együtt. E házasságot oly nagy harcok előzték meg, Lónyayék oly roppant akadályokat küzdöttek le, a míg egyesülhettek, hogy ily gyorsan vége nem szakadhat az ilyen házasságnak.

Mi is ebben a véleményben vagyunk. De mivel már a lapok nyíltan foglalkoznak a válóperrel, leközzöljük az alábbi igen érdekes bécsi értesülést, a mely jól informált helyről származik és így mondja el az előzményeket:

A szakadás Lónyay Elemér gróf és a felesége, Stefánia főhercegnő között régi keletű.

Emlékezhetünk rá, hogy néhány hónappal ezelőtt a bécsi *Fremdenblatt*, a külügyminiszter lapja, hosszú tudósítást hozott arról, hogy Stefánia a beteg, Ferencz Ferdinánd főherceg akkoriban tüstént főjárnolta a beteg főhercegnőnek tengernisei kastélyát. Stefánia elfogadta főhercegi rokonának ajánlatát, beköltözött a mesés pompával berendezett kastélyba és ha bizonyára sokat segített megrendült egészségi állapotán az udvari orvosok odaadó ápolása, nem volt jelentéktelen a főhercegnőre, hogy leánya, Erzsébet Mária főhercegnő, éjjel-nappal mellette tartózkodott.

Igy irt a *Fremdenblatt* s akik figyelemmel olvasták el ezeket a sorokat, észrevehették, hogy Lónyay gróf nevét, személyét a *Fremdenblatt* még csak nem is érintette.

Lónyay gróf attól a perctől fogva, hogy Stefánia a Ferenc Ferdinánd kastélyába költözött, nem találkozott a feleségével. El kellett távoznia hitese feleségétől, hogy a gyermek ismét visszanyerhesse az anyját, hogy Erzsébet Mária, akit az udvar még most is a „kis Lisi“ néven emleget, visszanyerje egészségét.

Mert a valóság az, hogy nem Stefánia volt beteg, hanem a leánya, a kis Lisi, Rudolf trónörökösünknek lilioszép árvája.

Amióta Stefánia letette az özvegyi

fátyolt és a szerencsétlen véget ért Miksa császár paradicsomi kastélyának, a Trieszt melletti miramarei házi kápolnájában igaz szeretettel nyújtotta oda kezét a gavallér magyar grófnak, azóta beteg a kis Lisi.

Erzsébet Mária főhercegnő azóta nem szünt meg panaszkodni, sirni.

Elkövetkezett a német császár legidősebb fiának, a császári trón várományosának bécsi látogatása. A fiatal trónörökös sokat foglalkozott Erzsébet Mária főhercegnővel, akinek anyját, Stefánia főhercegnőt azonban, lévén ő akkor már csak Lónyay grófné, nem ismerte meg.

A kis főhercegnőt a trónörökös látogatásának ez a szomorú részlete még inkább lehangolta. Az ünnepségek lezajlásával ágyban fekvő beteg lett s Ferencz Ferdinánd főherceg kastélyában feküdt.

Ekkor történt a szakadás a gróf és Stefánia között. Stefánia beteg gyermekéhez sietett. A grófnak nem engedték meg, hogy feleségét elkísérje. Nem is ment vele.

A kis főhercegnőt anyja ápolása tizennégy nap alatt egészségessé tette. Az anya jelenléte csodát művelt. Az udvar komoly, tudós orvosai szigorúan megvizsgálták Erzsébet Mária főhercegnőt és kénytelenek voltak konstatálni, hogy egészsége teljesen helyreállt.

Meggyógyította a szerető édes anyjának jelenléte és az az ígérete, hogy nem hagyja el őt többé soha, soha.

Stefánia a leánya kedvéért feláldozta a hitves szerető szívét. Boldognak akarta látni a gyermekét és cserébe odaadta a maga boldogságát.

Lónyay Elemér gróf gavallér uriember. Grácban kapta meg Stefániának levelét. Erzsébet Mária főudvarmestere, Bellegarde gróf, hozta személyesen. A gróf elolvasta hitvese levelét s még aznap különvont röpitette vissza a gróf üzenetét:

— Ich erbe mich meinem Schicksale. (Megadom magam a sorsnak.)

A válasz részleteit most állapítja meg a bécsi főudvarmesteri hivatal.

Ez a dolog igaz története. A *Fremdenblatt* sugalmazott közleményére azért volt szükség, nehogy elébb jusson nyilvánosságra a grófi pár között beállott szakadás, mintsem abba mind a két fél beleegyezett. A közlemény jó szolgálatot tett. Senki sem csodálkozott azon, hogy a kis főhercegnő beteg anyja mellett van és senkisémet mert kételkedni abban, hogy csaka spanyol etikett szabályai tartják távol a grófi férjet főhercegi feleségétől, mikor az a férjnek idegen házban: Ferenc Ferdinánd kastélyában tartózkodik.

Mindezekhez hozzáfűzzük budapesti tudósítónknak késő éjjel telefonon jelentett azon értesülését, hogy a Lónyay-pár elválásának híréből hivatalosan is demontálják.

SPORT.

+ Vivó-tanfolyam a lyceumban. Az Aradi Tornaegyesület kebelében fennálló vivóköri működését folyó évi október hó 14-én, azaz hétfőn esti 6 órakor megkezdte. A vivóórák hetenként háromszor, u. m. hétfőn, szerdán és pénteken este 6—8 óráig tartanak a lyceumi tornacsarnokban. Bár a torna-egyesület művezetője és vivómestere jelenleg szabadságon van, gondoskodott a választmány arról, hogy a mester régi, kipróbált tanítványai vezessék a tanfolyamot, mely addig, míg ezt a mester személye-

sen nem vezeti, díjtalanul rendelkezésre áll az egyesület tagjainak. Az alap-, ház- és vivószabályok értelmében a vivótanfolyamban csak az aradi tornaegyesület működő tagjai vehetnek részt. Jelentkezni lehet a torna-egyesületbe való felvételre minden nap este 6—8 óráig a lyceumi tornacsarnokban, hol főlvételi könyv áll nyitva, melybe az illetőnek egy működő tag ajánlása mellett sajátkezűleg kell magát beírnia. Tagsági díj havonként 2 korona. — Az elnökség.

+ Az Aradi Athletikai klub rendes évi közgyűlését előkészítő választmányi gyűlést e hó 23-án este fél 9 órakor tartja meg a Központi kávéház külön termében. Az elnökség kéri a választmány tagjait, hogy az ülésen teljes számban jelenjenek meg.

Horváth Boldizsár szobra.

(Leleplezési ünnep Szombathelyen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 12.

A magyar jogrend megteremtőjének, Horváth Boldizsárnak ércbe öntött emlékszobrát kegyeletes ünnepség keretében leplezték ma le szűkebb hazájában, Szombathelyen, a melyet sokáig képviselt becsülettel az országgyűlésen.

Mint a magyar igazságügy legfőbb intézője, a kormányban nem „pares inter pares“ volt: történelmi sorrendben megelőzte bár Deák, erdében és sulyban bár Szilágyi után következett, de magasan kiemelkedik Horváth Boldizsár ezen állásában a magyar igazságügy tartalmi reformálásával s szervezésével. Az ő koráig sokszor inkvizitor volt az, a ki igazságot osztott a felek közt Magyarországon. Humánus felfogásával, szabadságszerető gondolkodásával egészen megváltoztatta a magyar ööntető-jognak egyes tulságosan ázsiai izü rendelkezéseit. Igazságot kerestek nála s ő ennek osztásánál nem feledkezett meg a jogról sem: elvetette a botbüntetést, szétörte a sulyos rabbillincset s kiátkozta a derest az igazságügynek templomából, a melynek szándékban és tettben egyaránt nemes gondolkozásu, magyar érzésű, ihletett szavu főpapja volt Horváth Boldizsár.

Össze van kötve nevével jogéletünknek ujjaszervezése. Az ő áldásos működése valóságos renaissance a magyar judikaturának. Hazai jogintézményeinknek kivüle is van a jogtörténetben alapos ismerője, de kivüle senki jobban nem igyekezett reformálni, senki helyesebben nem tudott javítani jogviszonyainkon azzal a nemzeti érzéssel, a melylyel ő, a ki nemcsak a hazai igazságszolgáltatásnak, hanem a magyar jogérzésnek is letéteményese volt.

Jogtudós nép a magyar, talán azok a jogtalanságok tettek bennünket azzá, a melyeket a történelem megdönthetetlen tanuságai szerint évszázadokon keresztül szenvedtünk. Voltak is, vannak is a magyar jognak kiváló tudósai, ültek legyenek azok a törvényhozásban, egyetemi katedrán, vagy miniszteri székben, de édeskeves jogászaink közt azoknak a száma, a kiknek lelkében a speciális magyar nemzeti jogérzés élt. Pedig épp azok a legérdemesebb jogtudósai valamely nemzetnek, a kik a nemzeti történelem igazságainak figyelembevételével, a nemzet életéből fakadt jogérzettel és a nemzeti génusz szellemében elavult, régi jogintézmények romjain igazán a nemzeti jogérzés jegyében ujitanak megfelelően egyrészt a nemzet addigi jogrendszerének, másrészt az érvényben lévő, helyeseknek bizonyult modern jogintézményeknek. Ilyen volt Horváth Boldizsár, e téren jogunknak történetében egyetlen s ebben igazságügyminisztereink közül mindenkitől megközelíthetlen.

Nemcsak európai színvonalon állanak törvényalkotásai, megannyi védőbástyája jogéletünknek, hanem rájuk van ütve félreismerhet-

lenül a magyarságnak akármelyik idegen nemzetiségű jogász szemüvegén keresztül is már messziről felismerhető bélyege. Hazudik a krónikás, ha csak korszakot alkotónak mondja Horváth Boldizsárnak áldásos munkásságát. Több volt az, új ösvényt vágott a magyar jog mezején. Az osztrák abszolútizmus osztrák bírái osztrák törvényekkel ítélkeztek s az ő szavának nyomán fakadt nemzeti felbuzdulása a jogkereső, a jogszerető magyar népnek kikergette innen a beamterhordát. Az ő fellépése jelentette a jogban a nemzeti szellem ébredését és térfoglalását.

A mai ünnepre Szombathely lobogódiszt öltött. Kár, hogy egész nap esett az eső; ez sokat levont az ünnep fényéből már csak azért is, mert annak nagy részét a vármegyeházán kellett miatta megtartani. Jelen volt itt a megye egész intelligenciája s Budapest főváros tudományos és társadalmi élete is szépen képviseltette magát.

Az ünnepélyt Ehen Gyula polgármester alkalmi beszéde nyitotta meg, mely után Heredics Ferencz, Hegedüs István és Reiszig Ede főispán méltatták szép szavakban a nap jelentőségét.

Felolvasták Széll Kálmán miniszterelnök táviratát, a melyben kimentti elmaradását s lelkesen ünnepli Horváth Boldizsár emlékeztét.

Ezután az óriási közönség kivonult az új szoborhoz, a melyet lelepleztek s talapzatára a család, az igazságügyi miniszter, az akadémia, a Kisfaludy-társaság stb. koszorúit helyezték el. Hirdesse a szép szobor időtlen időkig a magyar jogézés, a magyar igazságosztás s a magyar törvényalkotás örök győzedelmét!

Öngyilkos osztálytanácsos.

(Az idegesség áldozata.)

— Az Aradi Közlöny távirat értesülése. —

Arad, október 12.

Mai számunkban egy rövid távirat keretében megemlékeztünk már arról, hogy Sturm Róbert dr., az osztrák vasutminiszterium osztálytanácsosa öngyilkos lett.

A szerencsétlen ember 40 éves volt s szorgalma által emelkedett rövid idő alatt ily magas polcra. Képzettsége, szorgalma után itélve még igen sokra vihette volna.

Sturm Róbert dr. fia volt Sturm Ede dr.-nak, a hírneves osztrák politikusként. Jogász évei bevégezése után a bíról pályára lépett, majd a miniszterium szolgálatát kereste föl. Itt a vasutügyi minisztériumba osztották be, hol rendkívüli tehetsége a magasabb körök figyelmét sem kerülte ki.

Sturm a legutóbbi időkig a Burgringen lakott, majd Döblingbe az alyjához költözött, kinek ott villája van. Itt lakik az öreg ur nejevel és három leányával együtt. Az osztálytanácsos nőtlen volt s igen szolid életet élt.

Egy öreg asszony volt a takarítónője, aki tegnap reggel gyanútlanul lépett be Sturm dr. szobájába, hogy felköltse. Amint az ágyhoz lépett, rémült sikolyba tört ki. Az osztálytanácsos vérébe fagyva feküdt ott, átlőtt halántékkal.

Az öreg takarítónő sikoltozására összeszaladtak a házbeliék, orvosért is küldtek hamar, de ez már csak a beállott halált konstataulta. Az orvosi vizsgálat szerint az osztálytanácsos az öngyilkosságot az éjjeli órákban követthette el.

Az öngyilkosság oka a családtagok véleménye szerint Sturm dr. súlyos idegbajában keresendő. Már többször nyilatkozott hivatalnoktársai előtt, hogy teher neki az élet e su-

lyos betegsége miatt s hogy nagyon fél az örüllettől. A szerencsétlen ugyanis azt képzelte, hogy betegsége rövidesen az agyát is megtámadja és akkor megőrül.

Tegnapelőtt még fent volt hivatalában s rendesen elmérgezte munkáját, a mely után lakására ment. A nyarat Sturm Róbert dr. Tirolban töltötte, hol betegsége keresett gyógyulást, azonban hiába. Az örüllettől való félelem gyilkos szerszámot adott kezébe s egy revolver lövéssel véget vetett nagy reményekre jogosító életének.

Az osztálytanácsos tragikus esete egész Bécsben nagy részvétet keltett.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi ipartestület előjárósága f. hó 14-én délután 5 órakor az alábbi tárgysorozat-al rendes havi ülését tartja: 1. Az elnök előterjesztései. 2. A szeptember havi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Havi jelentések és kimutatások előterjesztése. 4. Az iparigazolvány tulajdonosok közötti változások ősmertése. 5. Jelentés az Arad kerületi iparosok rokkant- és nyugdíj egyesületének állapotáról. 6. Értesítés a kézmárki szövőipari szakiskoláról. 7. A hazai ipartestületek központi bizottságának leirata. 8. Várady József és társai asztalos segédek kérvénye. 9. Indítványok. 10. Szabadítások.

(*) Az aradi iparosok első betegselyző- és temetkező egyesületének elnöksége h. olnap, vasárnap d. u. 3 órakor a Magyar-utca 4 számú saját házában hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagokat ezúton is meghívja Rosmanith Albert egyesületi elnök.

(*) A Jókendv-asztaltársaság október 13-án, vasárnap este hét órakor tartja rendes évi tisztújító közgyűlést Schriffert József vendéglőjében. A közgyűlést társas-vacsora követi, melyre jegyek előre válthatók Huzó István kávéházában.

A törvényhatóság felújítása.

(Új választások.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 12.

Alig hogy befejeződtek az országgyűlési képviselőválasztások, Arad közönsége újból az urna elé lép, hogy választói jogát gyakorolja.

Ez alkalommal köztörvényhatósági bizottsági tagokat választunk. Harminchat hely jön üresedésbe részint halálozás, részint az év végén lejáró mandátumok révén.

Salacz Gyula polgármester a választások megejtésére november hó 17-ét fogja határidőül javaslatba hozni a jövő szerdán tartandó városi közgyűlésnek.

Kerületek szerint így oszlik meg a választandó városi képviselők száma: Első kerület kilenc, második tíz, harmadik nyolc, negyedik kilenc.

A kilépő képviselők — kettő közülök: Atzél Péter és Bauer Gyula meghalt, kettő pedig: Vizer Péter és Pless Mór eltávozott, — névsora a következő:

Első kerület:

Atzél Péter.
Csák Czirják.
Mandl Vilmos dr.
Rosenberg Sádor dr.
Schusztér Illés dr.
Schusztér Henrik dr.
Tedeschi Viktor.
Tisch Mór dr.
Wallfisch Ármin.

Második kerület:

Almási Pál.
Bauer Gyula.
Edvi-Ilés László.

Magyari Ferenc.
Millig József.
Nesnera Aladár.
Szontagh Gyula.
Tonesz Ede.
Varga József.
Vizer Péter.

Harmadik kerület:

Blaskovits Antal.
Bozsik György.
Fritz József.
Müller Károly.
Nagy Kálmán.
ifj. Nachtnébel Ödön.
Pless Mór.
Rákóczy Zoltán.

Negyedik kerület:

Fetter Géza.
Issekutz László dr.
Madarász Antal.
Mittner József.
Nikolits Péter.
Révész Adolf.
Szathmáry János.
Vas Gusztáv.
Záray Ödön.

Erzsike.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 12.

Rudolf trónörökös árváját eljegyezte Windischgraetz Ottó herceg lovassági tisztt. A házasság alapja: szerelem.

Az osztrák fővárosból egy néhány nap óta csupa érdekes hír érkezik. E pillanatban telegrafálják Bécsből, hogy Erzsike főhercegnőt, Rudolf trónörökös és Stefánia királyi hercegnő leányát eljegyezte Windischgraetz Ottó herceg lovassági tisztt. A fiatalok egy udvari bálon ismerkedtek meg, kölcsönösen megszerették egymást s így a kötendő frigy: szerelmi házasság. Az eljegyzést hivatalosan holnap publikálják.

Rövid kivonatban ez a bécsi sürgöny tartalma. Rövid kivonatban azért, mert ha a tollnak, a mely hozzászókkott a mindennapi munkában egykedvűen róni a rideg politika és a szenzációs riport sablonos betűit, ilyen téma kerül a hegyére, akkor irtózik az esemény bővítésétől, siet elmondani néhány szóban a mondanivalóját s menekül abba a légkörbe, a hol nem sürgöny, sőt nem is az ész, hanem a szív diktál neki.

Mert ott van a sürgöny végén: szerelmi házasság. Ahhoz a hatalomhoz, a mely áthatol az udvar évszázadokon keresztül követett etiket-szabályainak minden kőfalán, lerombol minden előítéletet, tulateszi magát minden diplomáciai érdeken s feltartóztatlanul járja az utat minden akadályokon keresztül egyik szívtől a másikig, — ahhoz ne közelítsünk számításal, észszel, hanem csak érzéssel, a mely a szívből fakad. A dolognak azt a részét, a melyhez az a kis ész kell, hagyjuk a német hopmesterekre és a többi fehérharisnyás urra.

Mi magyarok vagyunk, olyan átkozottul jó magyarok, hogy ime milyen örömről van nekünk akkor is, ha a „mi leányunkat” feleségül veszi egy stájer herceg. A ki mihozzánkezeridegen és talán hiből, ha ismer. Továbbá, a ki elveszi a osztrák főhercegnőt, a kinek immár boldog emlékezetű

atyja Ausztria császáriját követte volna a trónon, ha életben maradt volna.

De mi — igen helyesen — nem így fogjuk fel a dolgot. Mert mi magyarok vagyunk és szívünk van. És mi szívből örülünk annak, hogy a mi Nagyasszonyunknak fia révén magyar unokája férjhez megy, — ha mindjárt egy stájer herceghez is. Az a fő, hogy az a főhercegnő, akit mi a magunkénak szeretünk mondani, rálépett arra az utra, amely az élet boldogsága felé vezet, s megtalálta magának a vezetőt, akinek szerelmére bizza egy tizennyolc éves életnek minden örömét, minden boldogságát.

Minekünk annyi okunk van örülni erre a hirre, annyi okunk van féltékeny tisztelettel körülvenni annak a tizennyolc éves leányszónak tiszta, szüzi érzelmeit, annyi okunk van rettegve óhajtani annak zavartalan boldogságát, hogy meg se kíséreljük azok elősorolását.

Az az ember, aki leánya boldogságáért már odafönt imádkozik, akit ma is, és talán örökké vissza fog sirni ez a szegény magyar nép, aki nélkül a mi jövődő sorsunk olyan bizonytalan, talán megharagudna ránk, ha az ő ragaszkodása fejében nem vigyáznánk az ő egyetlen magzatára.

Azután itt van egy ősz ember, a legjóságosabb öreg, akinek szívét sok bánat, sok csapás olyan közel hozta hozzánk. Az ő unokája a menyasszony. Hát hogyné örülnék. Hogyné félténék. —ma.

A Polgári Takarékpénztár reaktiválása.

(Az indítványozók terve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 12.

A felszámolás alatt levő aradi Polgári Takarékpénztár — mint ezt már megirtuk — e hó 27-én délelőtt 10 órakor tartja meg közgyűlését, melynek lefolyása elé a részvényesek, a pénzügyi körök és mondhatni az egész város élénk érdeklődéssel néz.

A felszámoló- és felügyelő-bizottságok jelentésein kívül a közgyűlésnek igen érdekes tárgyát fogja képezni azon indítvány, melyet a részvényesek egy része, Szathmáry Mihály és társai, a polgári takarékpénztár reaktiválása érdekében a közgyűlés elé terjesztettek. Az indítvány, melyet a mozgalmat kezdeményezett részvényesek megbízásából Parecs Béla dr. ügyvéd készítette, terjedelmes és kimerítő indokolásban fejtegeti az eszme célját, életvalóságát és kivihetőségét. Részletesen foglalkozik a pénzügyi mai helyzetével, végül kimutatja azokat az előnyöket, melyekkel az intézet reaktiválása úgy a részvényesek, mint a közre nézve jár.

Az indítványozókat céljukban, — mint ez javaslatukból alább kitűnik — tisztán a fent körülírt szempontok vezetik s ezen esetben kezdeményezésük, munkálkodásuk feltétlenül elismerést érdemel.

A benyújtott javaslatot az alábbiakban ismertetjük:

Az indítványtevők elsősorban arra kéri a közgyűlést, hogy küldjön ki egy bizottságot, avval a megbízással, hogy a takarékpénztár vagyoni állapotának szorgos megfontolása alapján tanulmányozza azt a kérdést: lehetséges-e jelenleg a polgári takarékpénztárt felszámolásának

megszüntetésével újból aktív működésébe helyezni?

Felhatalmazni kéri e bizottságot azzal is, hogy amennyiben ez az aktív működés megkezdéséhez újabb tőkebefektetést tartana szükségesnek, az érdekeltekhez felhívást bocsásson ki, erre nézve tőlük kötelező nyilatkozatokat vehessen s a megválasztandó igazgatóság névjegyzékét állítsa össze.

A bizottság munkálatainak költségeire szavazzassék meg utólagos elszámolás-kötelezettség mellett 2500 korona.

Ez az indítványnak tulajdonképi foglalata, ezután következik az indokolás, melyből közöljük a következőket:

Az indítványozók elsősorban kijelentik, hogy kezdeményezésükben őket épenséggel nem a felszámoló-bizottság iránti elégedetlenség, vagy bármiféle bizalmatlanság vezeti. A legteljesebb elismeréssel, rendithetetlen bizalommal viseltetik a felszámoló három évi önzetlen és fáradságos működése iránt s éppen e munkásság kedvező eredménye ösztönöz a mozgalom megindítására.

A takarékpénztár ma is oly tekintélyes anyagi eszközökkel rendelkezik, hogy ha előrelátható veszteségei legalább megközelítőleg már most pótolhatók, s részére az aktív működéshez szükséges mozgatótőke biztosított, — azokkal üzleteit újolag folytatni képes. Az indítványozók alapos számítást tettek, megvizsgálván a váltók-, kölcsönök-, folyószámla-, előleg és kötvénykölcsönök, ingatlanok-, értékpapírok- és záloglevél biztosítéki-alapok kimutatását, s ebből konstatálják, hogy a reaktiválás úgy a részvényesek, mint különösen a közszempontjából feltétlenül kívánatos, szükséges és keresztülvihető.

És ez nyilvánvaló, ha tekintetbe vesszük, hogy a felszámolási műveletek-, és különösen pedig azáltal, hogy a veszélytelen kölcsönöket más pénzügyi intézeteknél konvertáltatja, visszavásárolja a forgalomban lévő zálogleveleket, az intézetnek éppen a legnyereségesebb üzletkörét redukálja, s azon összeköttetéseit szünteti meg, amelyek vagyonának jövedelmezőségét legjobban biztosítják és pedig anélkül, hogy ezáltal a felszámolás menete, amelynek befejezése a záloglevél-üzlet lebonyolításának hosszadalmasága miatt ugyanis csak a messze jövőben várható, gyorsítatnék.

Azok a veszedelmek, melyek 1898. októberében a felszámolás kimondását szükségessé tették, jórészt megszűntek. A más pénzügyi intézeteknél fennállott 1,208,024 korona 62 fillér tartozás teljesen visszatérített, a takarékpénztár 75 százalékát kifizették s azok 1,787,543 korona álladéka ma mindössze 350,000 koronát tesz ki. Ezek szerint az intézet, miután a forgalomban lévő záloglevelek értéke fedezve van, megszabadult azoktól a hitelezőktől, akinek tömeges követelő fellépése válságba dönthető.

Igy tart a támogató adatok felsorolása, kiterjeszkedve minden eshetőségre. Érdekes az indítvány azon része, amely a reaktiválás külső előnyeit fejtegeti. Ez szó szerint így hangzik:

Az Aradi Polgári Takarékpénztár tudvalevőleg a kisiparosok, kiskereskedők, kisgazdák, szóval annak a néposztálynak hitelforrása volt, amely a többi aradi pénzügyi intézeteknél, a melyek ily kis ügyletekkel nem foglalkoznak, hitelt nem talál. Hogy ezek az ügyletek minden ellenkező vélemény ellenére reálisak voltak, annak legjobb bizonyítéka az, hogy a tárcabeli váltóknak a felszámolás kimondásakor talált 1821060 korona 74 fillérnyi álladéka mintegy 1640,000 korona behajtatott s hogy a váltótárca álladéka ma már körülbelül 180,000 koronára leapadt. A felszámolás kimondásával tehát eddig 16,400,000 korona hitel vonatott el városunk közönségétől

s annak éppen azon osztályától, mely azt produktív célokra használja fel s a jövőben is igénybe venni hajlandó.

A reaktiválás mellett szól még azon körülmény is, hogy míg Szegeden, Temesvárt és Nagyváradon több pénzügyi intézet kisebb tőkét kezel, addig Arad kevesebb számú pénzügyi intézetnél oly nagy tőkeerő létezik, amely még egy ötödik pénzügyi intézet fennállását lehetővé, sőt szükségessé teszi.

A felszámolás megszüntetésének, illetve a reaktiválásnak kimondása azonban csak akkor történhetik, ha a kiküldött bizottság jelentése kedvező, ha az aktív működés teljesen elkészítve van, ha a szükséges tőke együtt van, ha megállapodás történt az új igazgatóság tagjaira nézve.

Megjegyzik végül az indítványozók azt, hogy indítványuk elfogadása nem menti fel a felszámoló és felügyelő-bizottságokat a szavattossági és a számadási felelősség alól.

HIREK.

Erzsike főhercegnő — menyasszony.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 12.

Rudolf trónörökös bájos ifju leányát, Erzsébet főhercegnőt eljegyezte Windischgrätz Ottó főherceg, lovassági tiszt. Ez a távirat érkezett az esteli órákban Aradra s az első hirt megerősíti tudósítónk éjjeli távirata, mely a következő részleteket közli az eljegyzésre vonatkozólag:

Erzsébet főhercegnő vőlegényét, Windischgrätz Ottó herceget a múlt év őszén egy nemes uri társaságban tartott piknik alkalmával ismerte meg. Már a legutolsó udvari bálon feltűnt, hogy Erzsébet főhercegnő az első walcert Windischgrätz herceggel táncolta, ki a bál alatt többször is megtáncoltatta a szép királyi hercegnőt.

Közel álló intim körökben régebben suttognak arról, hogy az eljegyzés legközelebb meg fog történni s ezt a híresztelést a múlt héten még erősebben korpoltálták. A hir ma valóra vált: a főhercegnő uralkodó nagyatya előtt feltárta szíve titkát s a király beleegyezését adta a házassághoz.

A menyasszony-főhercegnő, kinek teljes neve Erzsébet Mária Henrika Stefánia Sarolta, most 18 éves, 1883. év szeptember 2-án született Bécsben. Két órával születése után Rudolf trónörökös a kastély kapujában fogadta atyjának, Ferencz József királynak üdvözlését.

A főhercegnő születésétől fogva igen gondos nevelésben részesült. Nevelőnője egy francia tanítónő: Madame Tauzet volt.

Erzsike főhercegnő a tavasszal Laxenburgban tartózkodott, később utazásokat tett Abbáziában és Miramarében, ahol 1901. március 21-én bucsuzott el anyjától, aki másnap egybekelt második férjével Lónyay Elemér gróffal.

A tizennyolc éves főhercegnő és édesanyja között mindig különös szeretetteljes viszony volt. Stefánia csak rövid időre bucsuzott el egyetlen gyermekétől. Miramarében, azután is minden alkalmat felhasznált arra, hogy leányával minél sűrűbben találkozzék. Erre vall azon körülmény is, hogy Stefánia kalsburgi kastélyban vett magának lakást.

Az eljegyzés megtörténtevel most már érthető az is, hogy Erzsike főhercegnő miért ment el a német trónörökös leány-

néző látogatása alkalmával Dalmáciába. Betegség ürügye alatt maradt otthon.

A hivatalos eljegyzés *hétfőn*, e hó 14-én fog megtörténni Bécsben a Hofburgban,

A vőlegény, Windischgrätz Ottó herceg 28 éves, ulánus főhadnagy az Ottó főherceg nevét viselő ulános ezrednél. Most hadiskolát végez Bécsben.

A rendőrtisztviselők külön díja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 12.

Arad város rendőrségi tisztikarának azon része, mely ügyeletes szolgálatok tartásával van megbizva és kötelezve, hosszabb kérvénnyel fordul a törvényhatósági bizottság elé, a melyben elmondják, hogy ügyeletes szolgálat alkalmával 48 óra idő alatt 40 óra szolgálatuk és 8 óra pihenésük van.

Ezen lélek és testőlő szolgálatért a szabályzat értelmében két korona külön díjazásban részesülnek.

Elpanaszolják a kérvényben, hogy ez a két korona nem hogy díjazás lenne, hanem negyven órai szolgálat után erre még reá kell fizetniök, ha nem akarnak koplalni. Azonfelül kávéházból kávéházba, vendéglőből vendéglőbe, esetleg bálba, gyűlésbe stb kell menniök, s itt kényszerülve vannak költenek.

A rendőrtisztek nem kérnek fizetésfelemelést, csak ezen díjazásnak *nyolc* koronára való felemelését, a mi igazán méltányos kivánság.

Azt is kérik a rendőrtisztek, hogy az ügyeletes szolgálaton kívül eső, minden nem hivatalos órák alatt teljesített szolgálatért, ha az három órán túl terjed 4 korona díjazásban részesüljenek.

A kérvényt hathatós okokkal támogatják a rendőrtisztviselők s bizonyára eredménye is lesz kérelmüknek, mert az aradi rendőrtisztviselők, elmondhatjuk, igazán emberfeletti munkát végeznek. A fizetésük pedig gyatra, egyáltalában nem áll arányban a munkával. Megérdemlik, hogy szerény kérelmük teljesítve legyen s ezáltal ügyeletes szolgálatuk alatt legalább kész kiadásuk megtérüljön.

Elsikkasztott négy millió.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 12.

Pétervárott ismét szenzációs sikasztásnak jöttek nyomára, melyet állami hivatalnokok a kincstár kárára követtek el. Nem kevesebb, mint *négy millió rubelnak eltűnéséről van szó*. Ez az az összeg, a melyet a kormány annak idején a központi statisztikai bizottság rendelkezésére bocsátott az 1897-iki általános népszámlálási adatok feldolgozására.

A munkával az eredeti terv szerint már másfél évvel ezelőtt el kellett volna készülni és most a bizottság egyszerre azzal a kéréssel fordult a kormányhoz, hogy még négy millióra van szükség a munkálatok befejezésére. A dolog feltűnt a kormánynak és vizsgálatot indított, melynek folyamán kitént, hogy a négy milliárdnak nagyobb részét *egyszerűen elsikkasztották*.

A dologot kormánykörökben erősen titkolják, mert igen előkelő államhivatalnokok vannak kompromittálva. A lapoknak megtiltották, hogy a dologról írjanak; mindazonáltal az orosz főváros egyik legnagyobb napilapjában, a „Vjedomosti“-ban, melynek árusítását e miatt egy hónapra betiltották, erről az ügyről egy közlemény jelent meg, mely a sorok között

világosan megmondja, hogy a négy milliót elsikkasztották. Nevezett a többi között így ír:

A bizottság most kérvénnyel fordult a kormányhoz újabb négy millió engedélyezése iránt. Azt igéri, hogy nemcsak folytatja majd az anyag feldolgozását, de *idővel* majd be is fejezi. Igaz, hogy a bizottság eddig inkább a rendelkezésére bocsátott pénz dolgozta föl, mint a népszámlálás anyagát, de ennek azzal adja okát, hogy eleinte járattan volt ilyenmű statisztikai munkákban. Most azonban, miután a négy millió rubelt elköltötte, a bizottság megszerezte a kellő tapasztalatokat és reméli, hogy a jövőben a népszámlálás anyagával is elkészül.

A bizottság kérvényét — folytatja a „Vjedomosti“ — nagy bizalmatlansággal fogadták a pénzügyminiszteriumban, miért is speciális bizottságot küldtek ki a munkálatok ellenőrzésére. Hogy pedig a munka még sem akadjon fenn, a pénzügyminiszter egyelőre 800.000 rubelt engedélyezett „kockázatra.“

Mindebből látható, hogy a tudomány-szomjas statisztikus urak, akik a minap tudvalevőleg Budapest vendégszeretetét élvezték, nem egyhamar fogják megtudni az oroszországi 1897-iki első általános népszámlálás végleges adatait.

Bűnügyi tisztelgés.

— A főkapitány a vendégfogadóban. —

Arad, október 12.

Szapáry Pál gróf Martonvásáron a minap elgázolt egy kocsit az automobiljével. Aztán mintha mi sem történt volna, tovább hajtatott Székesfehérvárra és egy szállóban pihente ki a viszontagságait. De ekkorára már a rendőrségre is megérkezett a hivatalos jelentés, hogy gróf Szapáry Pál vétséget követett el és okvetlenül kihallgatandó.

A rendőrfőkapitány ur zsebrevágta a táviratot és méltóságteljesen szólott:

— Ezt az ügyet majd én magam intézem el.

Hazament, felöltötte a diszruháját, fehérkezyűt huzott, aztán elment a fogadóba és be-küldötte a névjegyet.

A főkapitánynak határozott szerencséje volt.

A méltóságos ur rövid várakozás után színe elé bocsájtotta őt, sőt előzőkeny nyájas-sággal válaszolt a főkapitány kérdéseire.

Igy esett aztán, hogy a székesfehérvári új-ságok a következőképen emlékeztek meg a balesetről:

„Gróf Szapáry Pál Martonvásáron elgázolt automobiljével egy kocsit, amelyben többek, azután egy székesfehérvári fogadóban szállt meg. A katasztrófa után a főkapitány tisztelgett a gróf urnál.“

A főkapitány ezzel szemben nyilatkozatot tett közzé, mely szerint ő csak azért ment fel a grófhhoz, mert ugyanis a fogadó előtt vitte el az utja. Már pedig ő tudja, hogy ilyenkor il-lendő személyesen fölkeresni a város olyan előkelő vendégét, mint amilyen gróf Sza-páry Pál.

És hogy a dolognak csattanója is legyen, ugyanaz nap küldött szét idézőlevelet a főka-pitány az összes kereskedőkhöz, amely szerint azonnal személyesen jelenjenek meg a kapitány-ságon, avégből, hogy a tanoncok iskolázatásá-ról megtudjon tőlük egyet-mást.

— A kultuszminiszter vendége. *Alberts* hírneves berlini festőművész, aki már hosszabb idő óta *Szőgyény-Marich* László berlini nagykövetünk vendége Csoóron, ma látogatást tett *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi minisz-ternél, aki őt, mint régi ismerősét, személyesen kalauzolta az országos képtárba, ahol *Alberts*

különös elragadtatással szólott *Böcklin* legújaban megvásárolt híres képéről, a „Falu kovácsá“-ról; e festményről a német sajtóban is sok esett és szemére vetették a német kormánynak, hogy nem szerezte meg.

— A szerb királyi pár kudarca. A szerb királyi pár pétervári utja végérvényesen leke-rült a napirendről. *Natalia* exkirálynőnek biarritzi hadakozása *Draga Masin* asszony ellen győzelemmel végződött. Mert az orosz cárné határozottan vonakodik a szerb királyi párt Pétervárott fogadni. Ennek a vonakodásnak igen kényesek az okai. *Natalia* egy levelében mondja el az okokat. *Masa Draga* — írja a királyné — néhány esztendő előtt egy francia mérnök-vel ugyanazt tette, amit *Sándor* királylyal megcselekedett. Azonban a francia mérnök idő-sebb, tehát óvatosabb is volt, mint királyi utódja. *Masa Dragát* orvosok által megvizsgál-tatta és egyszeriben vége lett a szerelemnek. Abból az időből több levél került *Natalia* ex-királyné kezeibe és ezeket a leveleket elküldte a cárnénak. Ezek a levelek megtették a várt hatást, és a cárné kijelentette, hogy azt az asszonyt *semmi körülmények közt sem akarja vendégül fogadni*. Így tehát a szerb királyi pár nem utazik Pétervárra és *Tscharykow* belgrádi orosz követ, aki ezt a látogatást keresztül akarta vinni, kegyvesztett lett. Nem is tér többé vissza Belgrádba.

— A Kossuth-asztaltársaság elnöksége a következő levelet intézte hozzánk:

Az Aradi Közlöny

Tekintetes Szerkesztőségének

Aradon.

Ha késvé bár, jövünk, hogy *Kossuth* La-jos emléke iránt megnyilatkozó háláérzetük-ért köszönetünket kifejezzük.

Nem kicsinyeljük az anyagi előnyt, mely ajánkozásunkkal alapunkat növelni fogja, de fölötte becsljük, hogy három hónapon keresztül napról-napra hirdetve, azt a közön-ség verébe viszi.

Szent törekvésünknek tett ilyen szolgál-atért, utasítva lettünk *Tekintetes* *Cimmel* méltánylásunkat közölni, és azon biztos tu-datnak kifejezést adni, miszerint tudjuk, hogy célunk december 15. után is ép ugy megmarad jóakaratur és pártfogásukban, mint addig volt.

Asztaltársaságunk szeptember hó 13-án tartott értekezletének lelkesedéssel hozott egyhangu határozatából.

Kelt Aradon, 1901. október hó 11-én.

Honfiúi hálás tisztelettel

Nagy Kálmán,
b. elnök.

Schwarcs Zsiga,
b. titkár.

— *Palágyi Lajos öngyilkossági kísérlete*. A *Magyar király* vendéglő ivószobá-jában, az éjjel egy óra felé, lövés dördült el. Mulató, borozó társaságban történt a lövés, a mikor legjobban nótáztak, a mi-kor senki sem gondolt volna arra, hogy a következő pillanatban egyik közülök má-moros hangulatban fegyvert fog önmaga ellen.

Eppen a nóta közepét szakította el a dörrenés s mindjárt utána *Palágyi Lajos*, az aradi színtársulat fiatal hősszerelmese végigvágódott a padlón. Megdöbbenve a váratlan esemény miatt, ugrott fel társa-ság s *Palágyit* a mellékszobába vitték, a hol letépték róla a ruhát. Eszméletlenül hevert az öngyilkosjelölt egy ideig, de nemsokára magához tért.

A vendéglőkben lévők orvosért szalad-tak. Az első orvos, akit felverték ágyából, nem akart segítségre sietni. Azt mondta,

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész, csasz. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria, az **antirarthriticus és antirheumaticus** vértisztító tea felfalója.

Vértisztító készvény és csusz ellen.

Ha a nyilvánosság elé lépek, teszem azt azért, mert először kötelességemnek tartom Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben a leghalásabb köszönetemet nyilvánítani azokért a szolgálatokért, amelyekkel vértisztító theájával fájdalmas reumatikus szenvedéseimet oszlapította, és hogy másoknak is felhívjam a figyelmét ezen fölséges theára. Nem vagyok képes leírni azon maró fájdalmait, amelyeket három éven át minden időváltozásokkor összes tagjaimon éreztem, mely szenvedéseimből semmiféle gyógyszer, sőt a kénfürdők használata sem (mit Badenben, Bécs mellett használtam) szabadított meg. Álmatlanul hanykolódtam éjjeleken ágyamban, étvágyam folytonosan apadt, külső kinézésem is rosszabbodott, testsúlyom pedig fogyott. A thea négy heti használata után szenvedéseimtől teljesen megszabadultam, hanem most, bár már 6 hét óta nem iszom a theát, testi állapotom kitünően javult.

Teljesen meg vagyok róla győződve, hogy mindazok, akik ilyen bántalmakban szenvedtek, és a jelzett theát használták, aldan fogják Wilhelm Ferencz feltalálót.

Kitünő tisztelettel

Gróf Butschin-Strefffeldné

1311

főhadnagy neje.

Táncziskola.

Már megnyitá a

Koronell A. és Tamás János

táncztanítók iskolája a

Fehér Kereszt szálloda emeleti díszes nagytermében

mint tánczoktatásra

Arad sz. kir. város tánczot tanuló ifjúságának megfelelő s legmodernebb **tánczszalonja**, ahol is a kezdő tanítvány szabadabban mozoghatása, szóval kényelmesen tanulása nagy előnyül szolgál.

Iskolánkban a rendes körtánczokon kívül, a következő új tánczok is, a leendő tanítványaink öröme, tanítva lesznek.

- | | |
|---------------------|--------------------------------------|
| 1. Polka Noblesse. | 9. Sormagyar. |
| 2. Valse Noblesse. | 10. Grazianna polka. |
| 3. Amerikai négyes. | 11. Gavotte, nagy keringő 5 részben. |
| 4. Witwe polka. | 12. Boston keringő. |
| 5. Magyar társalgó. | 13. Gesák polka. |
| 6. Körmagyar. | 14. Pas de patineurs. |
| 7. Pas de Quatre. | |
| 8. Magyar keringő. | |

Hogy táncztanítói képességem a legmagasabb igényeknek is megfelel, arról Arad vidéke intelligenciája és polgárai között, valamint hiszem, hogy Arad város kereskedő- és iparos ifjúsága is az előismerés bizonyítványát részemre kiállította.

A tánczoktatást Tamás János táncztanító személyesen vezeti.

Beiratkozni az egész napon lehet

a Fehér Kereszt szálloda portási irodában és Aulich Lajos-utca 8. b) szám alatt.

A tek. Szülők és Ifjúság nagybecsű pártfogásába ajánlják magukat

Koronell A. és Tamás János

táncztanítók.

ÉRTESÍTÉS

Arad sz. kir. város és Arad vármegye nagyerdemű közönségéhez!

A nagyerdemű közönség szives pártfogása **Koronás ruházam** iránt oly mértékben fokozódott, hogy a földalatti helyiségek hozzacsatolása daczára sem voltam képes az **összes** áruk áttekintő áthelyezését és a forgalom **egészen kényelmes** lebonyolítását megvalósítani.

Ezen körülmény vezetett

Porter Vilmos Nagy Áruháza

czimű új és nagyszabású vállalatom megalapítására, mely a **Szabadságtéren, az új-járalakított Vaskapu-épületben** mai napon megnyit és mely a maga impozáns külsejével, óriási terjedelmével, nemkülönben kényelmes és elegáns fölszerelésével nemcsak a **Szabadságtér** díszére válik, hanem — remélem — hivatta lesz, ezen városrész forgalmát is hathatósan emelni.

Ami a Nagy Áruház **szervezését** illeti, bátorkodom a mai számban foglalt hírdetésemre utalni; mint eddig, úgy ezután is fő-törekvésem lesz a belém helyezett bizalomnak minden irányban megfelelni, amit annál is inkább remélek elérhetni, mert fivéremet, Porter Lipót urat sikerült munkatársul megnyernem, kinek kipróbált szakképzettsége és szervező talentuma a kitűzött célt lényegesen megkönnyíti.

A Központi szállodában lévő **Koronás Áruházam** mint fiók-üzlet a nagyerdemű közönség kényelmére továbbra is fennmarad s ezután is a lehető legdusabban lesz fölszerelve és az ismert módon tovább vezetve.

A nagyerdemű közönség eddigi pártfogásáért hálás köszönetet mondva, kérem, kegyeskedjék azt számomra a jövőben is megtartani.

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Szabadságtér, az újja alakított Vaskapu épületben.

MA

vasárnap nagy katonazene

hangverseny

Kass éttermében

az ujonnan besorozott

hegedű és kisbögő solistákkal,

mely alkalommal több hegedű és kisbögő solo kerül műsorra, a műsor kiemelendő része:

I. Orpheum az alvilágban, dalmű (hegedű solo) Offenbachtól.

II. Nagy magyar Rapszodia (hegedű solo) Liszt Ferentől.

III. A rerezvista álma.

Belépti díj 20 kr.

Kiváló tisztelettel

Kass Béla,

vendéglős.

Ugyanitt hegyaljai frissen érkezett édes must 40 kr. és ó-schiller 45 kr. utcai kimérésre. C 1367

IGEN FONTOS

a téli ruhák, bundák, szőnyegek

biztos megóvása.

E célra csakis

Moly-pusztitónkat

ajánljuk

50 fillér, 1 korona és 2 koronás dobozokban.

Svábok, Bolhák, Ruzsnik, Legyek, Poloskák

és más hasonló házi férgek biztos kipusztítását hirneves

ROVAR-PORUNKKAL

lehet elérni.

30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres dobozokban.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON.

Borivóknak, akik a bort savanyúságokkal sse reták vegyítették, mindenképpen e



419

Főügynököt keres

előkelő életbiztosító társaság magas javadalmazás mellett Délmagyarország részére, Arad székhelylyel.

Olcso díjak, föltétlen biztonság és előnyös biztosítási feltételek állanak rendelkezésére.

Kautióképes, jó társadalmi állású s agilis urak kéretnek ajánlataikat „Vagyonsodás” jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési iroda czimére Budapest, IV. Váci-utca 20. szám küldeni. 308

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 12. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban 91 — 92 fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 90 — 92 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 90 — 92 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—290 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammra terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám Október 9. napján volt készlet 43,580 darab, október 10. napján felhajtott 359 darab, október 10. napján elszállított 720 darab, október 11. napján maradt készletben 43,219 darab. Utolat: Változatlan.

A „Tengwall” okm. és levél rendezők gyári raktára.

A Shagen-féle tartósági tollak (egyszeri be-mártással egy egész oldal írható) fokraktára.

Író-, levél- és rajzpa-pirok és levélborítékok nagy raktára.

Díazlevél-papírok. Képes levelező-lapok óriási vá-lasztéka.

Levelezőlap albumok sat. sat.

Író-gépekhez festék-szalagok, Stoneil-szín és Mimeograph papír és festék.

Hektográf anyag és tén-ta.

Másoló ozkkek és sa-jtók gyári árakban.

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája és fényképezési cikkek raktára.

Sürgösen kerestetik puzstára

egy 50—60 év közt lévő jó családból való szegény

inteligens nő,

ki a házvezetést jól érti és tud jól főzni, egy magányos ur mellé.

Havi fizetése 10 forint.

Czim: **Vecsey József Mezőberény.** 1347

827—1901. végrh. sz.

Árverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1899. évi 14664. számú végzése következtében Singer Gyula aradi lakos javára Arányi Ferencz pankotai lakos ellen 920 kor. s jár. erejéig 1899. évi november hó 8-án fogatnosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 612 koronára becsült következű ingóságok, u. m.: szobabeli butorneműek és egyéb tárgyak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a világi kir. járásbírósg 1900. évi V. 762/2 végzése folytán 920 kor. tökekövetelés, ennek 1899. évi okt. hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 126 korában bírólagn megállapított költ-

ségek erejéig Pankotán alperes lakásánál leendő eszközlésére 1901. évi október hó 14. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elérverezendő ingóságokat mások is le- és felül-foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Világoson, 1901. évi szeptember hó 28. napján.

Najmányi Béla. kir. bir. végrehajtó.

1369 3440/1901. pm.

Pályázati hirdetemény.

A „Schertz József emlékezete” ösztöndíj üresedésbe jövén, arra pályázatot nyitok.

A 2800 korona alapítványi tőke kamataiból álló ösztöndíj elnyeréseért, az aradi kir. főgimnázium bármely osztályának szorgalmas és jöviseletű azen tanulói folya-modhatnak, a kik a tanulmányaik felől jeles osztályzattal bírnak.

Az árvák, vagy szegény szülők gyermekei előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények hivatalomhoz a f. hó 31-ig bemutatandók.

Arad, 1901. évi október hó 11.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

Veszek Zálogczédulákat!!

Ékszerhágyak Arany-, Ezüstnemetiek, Gyémánt és Brilliantok a legutányosabb árban kaphatók!

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész-nél ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott

tört arany, ezüst, drágakövek, bármennyű ékszerhágyak, a legmagasabb árban megvételnek vagy új tárgyakra átcseréltetnek.

Veszek Zálogczédulákat!!



Eckert-féle Edelreute
természetes likör
hegyi gyógyfüvekből lepárol-va, kitünő ízű gyomorerosító. Vadászatokon és utazásnál vízzel keverve üdítő hatással.
Kitünő házi szer.
Csász. és kir. szabadalmazott likör-gyar,
Eckert Albert,
Grác.

Értesítés.

Az 1901. évi augusztus hó 1-én kelt itteni hivatalos közlemény feltételeinek teljes fenntartásával közhírré tételük, hogy a cs. és kir. katonai élelmezési raktár Aradon (a várban) 1901. október hónapban a földbirtokosoktól és azok szövetkezeteitől 525 métermázsza zabot fog vásárolni.

Az aradi élelmezési raktár bárkinek a legkészségesebben ad részletes szóbeli értesítéseket és pedig hétköznapokon a hivatalos órák alatt (délelőtt 8—12-ig).

Csász. és kir. élelmezési raktár
Arad.
1344

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség ellen
biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél az

Kellemes ízű! Umbertó Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kel-lően adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízé-nél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyerme-kek, valamint gyöngékedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umbertó** China-vasbor egyszerű és biztonságos, sőt vérszegény betegknél egyetlen étvágy-gerjesztő és kitünően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umbertó china-vasbora betegeimnél, különösen ideggyengék-nél, neurastheniá-ban szenvedők-nél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.
Tisztelettel
Dr. Zápoly Nándor.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapesten.
Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arc-zán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn belül fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-arczkenőcs** egy drb. 30 kr. **Serail-hölgypor** egy doboz 70 kr. Kitünő és valódi **Epsoszappan** egy drb. 30 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség

gyógyítására ezrek mennek **Karlsbadba** holott ezt a célt itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elő-egíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.
Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Hapható

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapestben: **Török József** és **dr. Egger Leo „Nádor”** gyógyszer-tárában, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárában.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekek-nél, kik a keserűt ohnint máskép bevenni nem tudják a

Chininczukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természet-vizsgálók nagy gyűlése 1888-ban Piumé-ben pálya díjjal koszorozott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a **ROZSNYAY M.-féle** pályakoszorozott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papír-osán Rozsnyay Mátyás névával írása ol-vasható.

Idegesség, vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen leg-biztosabbas hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját termésű ménesi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. község szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzotti védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Eladók:

Nemesített körtefa, almafa, darabonként 50 filléért. Diófa I koronáért, fenyők 60 fillértől I koronáig, diszcserje 30 fillértől 40 fillérig.

Kaphatók:
Schweffer Ede,
városi kertésznél. 1066
Arad, Varjassy József-utca 2. sz.

Magy. kir. Államvasutak.

146861—1901. sz.-hoz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a budapesti nyugati új műhelytelepen létesítendő műhely épületek és tartozékaiknak előállítására és használható állapotban helyezésére szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségszámítás, az egységárjegyzék, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatósága magas építményi ügyosztályában (VI. kerület Teréz-körút 56. szám IV. emelet 27. ajtó szám) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlatot lehet tenni vagy az összes munkákra vagy pedig a következő munkacsoportokra külön külön is.

I. csoport. Föld, kőműves, ács, asztalos, hozzátartozó lakatos, üveges, mázó munkák, kutak, kerítések és különféle munkák.

II. csoport. Külső csatornázás.

III. csoport. Külön lakatos munka a hozzátartozó mázóval és üvegezéssel.

IV. csoport. Külön üvegesmunka.

V. csoport. Tetőfedés bádognál és bádogos munka.

Ugy az összes munkákra valamint az egyes munkacsoportokra vonatkozó ajánlatok legkésőbb 1901. évi november hó 6-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési főosztályainál (VI. ker. Teréz-körút 56 sz. II. emelet 10. ajtó.)

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei pedig ikenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve nyújtandók be még pedig az összes munkákra tett ajánlatok a következő felirással.

„Ajánlat a budapesti nyugati új műhelytelepen létesítendő műhely épületek összes munkáinak előállítására.“

Az egyes munkacsoportokra tett ajánlatok pedig a következő felirásokkal.

„Ajánlat a budapesti nyugati műhelytelepen létesítendő építési munkák I. (illetőleg II., III., IV. vagy V.) csoportjára“

Csak a vonatkozó költségszámításokban részletezett összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. november hó 5-én déli 12 óráig a következő bannatpénzek teendőek le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (VI. ker. Andrassy ut 75. szám. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

1. az összes munkákra 70,000, azaz Hetvenezer korona.

2. az 1-ső munkacsoportra 47,000, azaz: Negyvenhétezer korona.

3. A II-ik csoportra 2300 azaz Kettőezerháromszáz korona.

4. A III. csoportra 5300, azaz Ötezerháromszáz korona.

5. A IV. csoportra 4700 azaz: Négyezerhét száz korona.

6. Az V. csoportra 10700 azaz: Tizezerhét száz korona.

A bannatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak ideje korán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bannatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az összes itt kiírt építő munkákat és szállításokat együttesen egy vállalatban, vagy az itt hirdetett munkacsoportok szerint elválasztva külön-külön adhassa ki; fentartja magának továbbá a jogot arra is, hogy a mennyiben az összes munkákra tett ajánlatok valamelyike fogadhatnák el, az esetben is a fent felsorolt II—V. alatt felsorolt külön munkacsoportok közül egyet vagy többet más ajánlattevőnek adhasson ki.

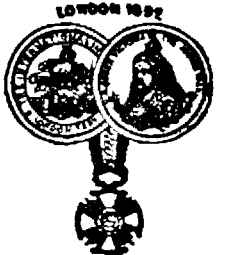
Az igazgatóság.

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakkal kitüntetett szépitőszert a

Hajós-féle



IBOLYA-CRÉME



Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a szepit, májfoltot, bíbírosat, bőrvörösséget és mindennemű arczfáztálatalmást.

Használata által kisimítja az arczon a ránczokat s ifjú arcszint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatásu.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsiradék és ennek következtében nappal is használható

Ára I tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatu

Ibolya-crème szappan 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Toilette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, kark és kezeknek megkapó szépséget, fehérülést és rózsaszínben tündöklő varázsszínű kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzeltet legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és diszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvatodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és foltalónál

Hajós Árpád

gyógyszerész és gyógyszerészeti laboratoriumában.

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ utaknál.

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Színház-épület.

„A fecskehez“.

Hermelin flanellek meglepő

szép mintákban 45 kr.

Tennisflanellek

19 kr. métere.

Czérna barchett 19 kr.

legszebb színekben.

Gyönyörű mosó

bársonyok 85 kr.

métere.

Megérkeztek!

Legszebb és legújabb

ősz és téli ujdonságok

meglepő izléses kivitelben.

Hölgyflanellek

legbizarabb színekben csak 35 kr. méterje.

Szőnyegmaradékok

félárban óriási mennyiségben.

Bőrkeztük párja 1 korona

Városi és megyei telefon szám 10.

Jäger-féle alsó ruhák.



Fegyházi harisnyák.

MEGNYILT!

PORTER VILMOS

nagy áruháza
ARADON, A SZABADSÁG-TÉREN,

az újjáalakított vaskapu-épületben.

Egyetlen áruház  34  fényes kirakattal
telve újdonságokkal!

Ezen vállalat számol a legmesszebbmenő igényekkel és a praktikus rendezés által módot nyújt a legkényelmesebb bevásárlásra.

Az Áruház a következő osztályokba van beosztva:

I.

Uri-divat osztály:

Kalapok,
Czipők,
Sárczipők,
Ingek,
Nyakkendők,
Kesztyük,
Esőernyők,
Alsó ruházat,
Harisnyák,
Utazási eszközök,
Bijouterie-cikkek,
Bőrárak, stb.

II.

Női-divat osztály:

Czipők,
Blouseok
Jouponok,
Kötők,
Derékfűzők,
Szappan- és illatszerek, stb.
Óvek,
Kendők,
Nyakkendők,
Legyezők,
Harisnyák,

III.

Háztartási és lakást díszítő cikkek:

Servicek,
Konyhaberendezési tárgyak
Evőeszközök,
Majolikák,
Kinai ezüst tárgyak,
Fali díszek és képek, stb.

IV.

Alkalmi ajándékok és aradi emléktárgyak:

A mű- és nagyipar legszebb
és legváltozatosabb újdonsá-
gai, mint alkalmi ajándékok,
hölgyek, férfiak és gyermekek
számára.

V.

Gyermekjátékok

páratlan választékban a legolcsóbbtól a legfinomabb tárgyig.

Minden vevő, aki egyszerre 20 ko-
ronáért bevásárol, **teljesen ingyen kap**

bármely fénykép után, egy művészies kivitelű, 60 cm. magasságu, hű

életnagyságu fényképet

és csakis a díszes papirkeretért (passe-partout) és az erre való feszítésért kell önköltség fejében 3 koronát meg-
terítenie. Az ilyen képek mintái az áruház kirakataiban megismerhetők és mindenki azok művészies kivitelé-
ről meggyőződhetik.

1361

ESTÉNKINT

a nagy áruház fényes kivilágítása rendkívüli látványt nyújt és a maga nemében
páratlan a vidéken.

* Városi és megyei telefon szám 477. * * Szolid elv. Pontos kiszolgálás. *

Olcsó árak!

Ifj. Kopetkó Károly

ARAD,

1222

Templom-utca, Minorita-palota.

Ujdonság!

Francia és angol divatkelmék
nagy választékban.

Hermelin flanelek
feltűnő szép színekben.

Mosó bársonyok
óriási választékban méterje 80 kr.

Gyönyörű hölgy flanelek méterje 20 kr.

Kitűnő jó mosó barketek
méterje 20 és 24 kr.

Schroll-féle siffonok.

Nagy választék olcsó tricókban

* * * Mintákat kívánatra bérmentve küldök. * * *



Szállítható

≡ izzó ≡

harisnyák

(Auerhálók nem szabaddalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égőre alkalmazhatók. 1178

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel, 1178

Gluhstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Ritka alkalom!

300 drb csak 1 frt 80 krért.

Egy remek aranyozott óra elegáns láncszal, pontosan jár, 3 évi jótállással; 1 remek collier keleti gyöngyökből, divatos női ékszer karra, hajba vagy nyakra, szabadalmazott zárral. 1 elegáns nikel zsebkes két pengével, 1 elegáns pénzeszény bőrből, 1 elegáns nikel zseb-íróeszköz, 1 pompás női brosz (párisi facon), 1 pár elegáns női fülönfüggő simili-brilláns (csalódásig hü utánzat), 1 készlet double-arany kézelő- és inggomb patent zárral, 1 elegáns zseb toalette-tükör (belga üveg) tartályival, 1 illatos toilletteszappan, 1 elegáns nyakkendő-tű simili-brilláns, 1 elegáns gallértartó, 35 angol használati cikk levelezésekhez, 250 drb különféle, a háztartásban szükséges tárgy. Mindezen 300 tárgy — beleértve az elegáns órát, mely egymagában megéri a pénzt — utánvétel mellett csak 1 frt 80 krért, csupán rövid ideig kapható: 1362

Internat. Exporhaus

M. B. Bravmann, Krakau.

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Lakás kiadó

József főherceg-ut 8. szám

I. emelet, mely áll 3 szoba, előszoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből 1363

november hó 1-től.

Nagy jövedelem,

magas jutalék

kinálkozik mindenkinek, aki egy elsőrangú budapesti részvénytársaság képviselőt, a törvény értelmében megengedett sorsjegyek részletfizetésre való eladására vállalkozna. Levelek: „Nagy jövedelem“ címre, Eckstein Bernát hirdetői iroda Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz. 360



Aranyéremmel jutalmazva a párisi 1900. évi világkiállításon. Kapható: minden — hirdetőnk útján — felismerhető — üzletben. 376
10, 16 és 30 filléres dobozokban.

MEGHIVÓ!

Az „Aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság

felszámolás alatt”

1901. évi október hó 27-ik napján délelőtt 9 és fél órakor

az „Aradi kereskedők köre” Szabadság-tér 7-ik szám alatt lévő helyiségében

K Ö Z G Y Ü L É S T

tart,

melyre a részvényesek oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket az alapszabályok 19. §-a értelmében, 1901. október 24-ig bezárólag a társaság pénztáránál (Arad, Templom-utca Minorita-palota I. emelet) tétemenyezzék le.

Tárgysorozat:

1. A felszámoló bizottság jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Felhatalmazás ingatlanok eladására.
4. Szathmáry Mihály és részvényes társai indítványának tárgyalása.
5. Felügyelő bizottság választása.

Kelt Aradon, 1901. október 9-én.

A felszámoló bizottság.

Alapított 1845.

Szabott árak!

Férfi-, fiu- és
 gyermekruha telepe
 tisztelettel ajánlja elősmert
 legjobb minőségű áruit.
 Nagy választék
 bel- és külföldi
 gyapju-szövetekből.

NEUMANN.

Szabott árak!

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készíttetnek. 124

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők

árúháza.

Legújabb kivitelben
angol doubl gallérok, Japuettek és Paletók.

Leány-kabátkák és köpenyegek

nagy választékban.

Jutányos árak! Alapított 1870. Telefon 238.

STERNMA.

Arad nyoma részvevő társaság által kiadva.